

Volume 6/3 September 2018

p. 146 / 159

**FOREIGN LANGUAGE LEARNING BASED ON
SOCIAL CONTEXT ACCORDING TO ACTION-
ORIENTED APPROACH**

Eylem Odaklı Yaklaşım Göre Sosyal Bağlama Dayalı Yabancı

Dil Öğrenme

Rıfat GÜNDAY¹

Ahmet AYCAN²

Abstract

Action-Oriented Approach puts great emphasis on the formation of authentic communication situations in language learning and teaching through tasks. The aim of contemporary foreign language teaching is to focus on co-action. Today, the need of using a foreign language is predominantly encountered in social settings. One of the most significant innovations brought by this approach to foreign language learning field is that not only classrooms but also society is considered as a learning environment since the approach creates a connection between the learning action in the classroom and usage of language in a society. Tasks and actions in foreign language education are carried out taking into consideration their usefulness and applicability in real social life. Usefulness is based on the principle of using language as a tool to achieve communicative and social actions. The new method foresees making a close connection between learning and usage of language. Communication and interaction are aimed to be in a real social context. Language is considered as a means of collaboration towards co-action. The aim of this study is to reveal how foreign learning a language is occurred based on the social context and how effective it is with any kind of material.

Keywords: Foreign Language Teaching, Action-Oriented Approach, Social Context, Action.

Öz

Eylem Odaklı Yaklaşım, dil öğretiminde özellikle gerçek (otantik) iletişim durumlarının oluşmasına ve görevler yoluyla dilin öğrenilmesine büyük önem vermektedir. Günümüzün gereksinimine cevap verebilecek yabancı dil eğitiminin hedefi, ortak sosyal eylem üzerine odaklanmak zorundadır. Bugün yabancı dil kullanımına gereksinim, ağırlıklı olarak sosyal ortamlarda duyulmaktadır. Yaklaşımın yabancı dil eğitimine getirdiği en önemli yeniliklerden birisi de sadece sınıfı değil aynı zamanda toplumu da dil öğrenme ortamı olarak değerlendirmesidir. Zira sınıftaki öğrenim eylemi ile toplumdaki kullanım eylemi arasında bağlantı kurulmaktadır. Yabancı dil eğitiminde görevler ve eylemler, yararlılık ve gerçek sosyal yaşamda kullanılabilirlik durumları dikkate alınarak sürdürülmektedir. Yararlılık, dili iletişimsel ve sosyal eylemleri gerçekleştirmede bir araç olarak kullanma ilkesine dayanmak durumundadır. Yeni yöntem, öğrenme ile kullanım arasında sıkı bağ kurulmasını öngörmektedir. İletişim ve etkileşimin gerçek sosyal ortamda olması hedeflenmektedir. Dil, ortak eyleme yönelik bir işbirliği yapma aracı olarak düşünülmemektedir. Bu

¹ Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, elmek: rgunday@omu.edu.tr

² Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, elmek: ahmet.aycan@omu.edu.tr

çalışmanın amacı yabancı dil öğreniminin sosyal bağlama dayalı olarak hangi yollarla, ne tür materyaller kullanarak ve nasıl etkin bir biçimde gerçekleştirilebileceğini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Eğitimi, Eylem Odaklı Yaklaşım, Sosyal Bağlam, İletişim, Eylem.

1. Giriş

Farklı dilleri kullanan toplumların ortaya çıkışından bu yana öğrenilmesine gereksinim duyulan yabancı dil konusu günümüzde de tartışılan bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Yabancı dil eğitiminin ne tür yöntem ve teknikler kullanarak sürdürülmesi gerektiği konusu kadar, yabancı dil öğretimi/öğreniminde hangi ortam, araç ve materyallerden yararlanılmasının daha uygun olduğunun ve yabancı dile ne tür hedefleri gerçekleştirmek için gereksinim duyulduğunun değerlendirilmesi de başarıya ulaşmada oldukça önemlidir.

Yabancı dil öğrenimine gereksinim tarihsel süreçte farklı amaçlar için olabilmektedir. Bazı dönemlerde kutsal metinleri veya klasik eserleri bir dilden diğerine çevirmek için, bazı dönemlerde başka toplumlarla ticaret yapabilmek için, günümüzde ise yaşamın her alanında kullanabilmek için yabancı dil öğrenmek önemlidir. Bu gereksinimler doğrultusunda, yabancı dil eğitime yönelik yaklaşım, yöntem ve teknikler de değişmektedir. Bir başka deyişle, yabancı dili öğrenme yolları farklılaşmaktadır.

Eskiden yabancı dil öğreniminden çok yabancı dil öğretim yolları tartışılmaktaydı ve her öğrenen için sınıf ortamında öğretmene bağlı sürdürülen derslere yönelik ortak materyaller söz konusuydu. Öğrenenler, öğretmen dışında, daha çok bu basılı materyallerden, sınırlı düzeyde de ses kaydı veya görsel-ışitsel hareketli videolardan öğrenim süreçlerinde yararlanmaktaydı. Öğretim ve öğrenim sürecinde sosyal bağlam dikkate alınmamaktaydı.

Yaşadığımız çağda ulaşım araçlarının da gelişmesiyle ülkeler arasında seyahatlerin artması, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde bir yandan toplumlar arası iletişim, etkileşim ve işbirliğinin, diğer yandan da farklı toplumların bireyleri arasında iletişim, etkileşim, işbirliği ve ortak eylem olanaklarının doğması farklı dilleri öğrenmeyi önemli bir gereksinim haline getirmiştir. Küreselleşmenin de etkisiyle bireyler, şirketler ve kurumlar başka ülkelerle yoğun işbirliğine başlamışlardır. Yabancı dil öğrenme, her alanda hem sosyal hem de bireysel bağlamda önemli görülmektedir.

Bu gelişmelere paralel olarak, yabancı dili gereksinim duyulan biçimde öğrenmek kaçınılmaz olmuştur. Örneğin 17, 18 ve 19. yüzyıllarda sosyal bağlamda yabancı dile pek gereksinim duyulmayıp, çeviri yapabilmek için yabancı dil bilmek yeterli bulunurken, bugün yabancı dil kullanımına gereksinim, ağırlıklı olarak sosyal ortamlarda duyulmaktadır. Günümüz dünyasında çeşitli ülkelerden insanlar arasında iletişimin artması ve multimedya (çoklu ortam) araçlarının gelişimi yabancı dil öğretimine gereksinimi artırdığı gibi, farklı öğretim/öğrenme yollarını da gündeme getirmiştir. Çağımızın gereksinimlerine cevap verebilecek yabancı dil öğrenimi, dilin sosyal yaşamda kullanımına yönelik olmak durumundadır.

2000'li yıllara doğru bilgi ve iletişim teknolojilerinde baş döndürücü hızla gerçekleşen gelişmeler ve özellikle Avrupa Birliği ülkeleri arasında yaşanan bütünleşme (entegrasyon) süreci, yabancı dil öğretimi/öğrenimine yönelik yeni bir yaklaşım arayışını gündeme getirmiştir. Söz konusu gelişmeler doğrultusunda 21. Yüzyıl bireysel ve toplumsal yaşamına cevap verebilecek yeni bir yöntemin ilkeleri 2001 yılında yayınlanan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde ortaya konulmuştur. Bu kuramsal temele dayalı olarak

Eylem Odaklı Yaklaşım adı altında yeni bir yöntem geliştirilmiştir. Bu yaklaşımın temel hedefi, okul, günlük yaşam ve iş yaşamı gibi sosyal ortamlarda iletişimin ötesinde işbirliği ve ortak eyleme dönük yabancı dili kullanabilmektir. Yeni yöntemin bazı öncelikli uygulamaları: bilgi yükleme yerine beceri kazandırma, dili öğretme/öğrenme çabası yerine dilin eyleme dönük kullanımını öğrenme, başkası ile iletişim kurma önceliği yerine başkası ile ortak hareket edebilme, sınıf içi öğrenim etkinlikleri ve görevleri yanında sınıf dışı gerçek ortamlarda görevler, projeler, senaryolar ve ortak eylemler gerçekleştirilmiştir. (Puren, 2002: 57)

Eylem Odaklı Yaklaşım, dil öğretiminde özellikle gerçek (otantik) iletişim durumlarının oluşmasına ve görevler yoluyla dilin öğrenilmesine büyük önem vermektedir. Günümüzün yabancı dil gereksinimine cevap verebilecek yabancı dil eğitiminin hedefi, ortak sosyal eylem üzerine odaklanmak zorundadır. Yabancı dil öğrenimi, günlük yaşamdan herhangi bir sosyal çevrede gerçekleşmek durumundadır. (Perrichon, 2008: 1). Bu konuda Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde: "Yaşayan dillerin öğrenimi, öğretimi, değerlendirilmesi, dillerin kullanım ve öğreniminin genel bir sunumu üzerine yapılanmalıdır. Öncelikli hedef eylem odaklı olup, öğrenen ve dili kullananı, özel bir eylem alanı çerçevesinde, belli bir çevrede görevleri yerine getirmek durumunda olan sosyal aktörler olarak değerlendirilmektedirler" (2001: 15) denilmektedir.

Yabancı dil öğretim yöntemlerinin tarihine bakıldığında aslında birçok yöntemin nihai hedefleri arasında öğrenilen yabancı dilin toplumsal bağlama dönük kullanabilmesinin de yer aldığı söylenebilir. Zira okul yıllarında öğretilen yabancı dilin hedefi, bireylerin toplumsal yaşamda, iş yaşamında veya özel yaşantılarında öğrendikleri dili kullanabilmeleridir. (Puren, 2002: 57; Perrichon, 2008: 3). Ancak Eylem Odaklı Yaklaşımında sosyal aktör olarak tanımlanan öğrenen sadece yabancılarla iletişim kuran ve bir arada yaşayan değil, yaşamın her alanında başkalarıyla ortaklaşa hareket edebilen, her türlü görev ve eylemi hedef dilde gerçekleştirebilen birisi olarak değerlendirilmektedir.

Toplum dilbilimsel bileşen, dili sosyal ilişkilerin belirlediği bir sosyal olay olarak değerlendirmektedir (Riquois, 2010: 129-142). Hedef dili sosyal bağlama dayalı olarak öğrenmek, söz konusu dilin toplum dilbilim açısından farklı kullanım şekillerini tanıma ve öğrenme olanağı da sunmaktadır. Amaç öğrenenlerin gerçek yaşamda hedef dilin farklı kullanımlarıyla karşı karşıya kaldıklarında sorun yaşamamalarıdır. Zira "bir dil asla tamamen homojen ve tekli bir yapı değildir" (Yaguello, 2003: 7). Dilin kullanımı zamana, kişilerin kimliğine ve ideolojilerine göre değişebildiği gibi sosyal çevre ve bölgelere göre de değişebilmektedir. Bu bağlama göre dil kullanımını içeren toplum dilbilim boyutu yabancı dil öğretiminde devreye girer.

Dil öğrenenler için sadece dilsel kodları tanımak yeterli değildir, başka toplumlardan insanlar ile iletişim kurabilmek için sözsüz iletişim öğelerini de tanımak gerekmektedir. Bu bağlamda jest, mimik, hareket gibi davranışların farklı toplum ve kültürdeki kullanımlarını tanımak önemlidir. Bu açıdan internet ortamında erişilen özgün materyaller ve gerçek iletişim durumları önemli olanaklar sunmakta ve belli ölçüde bu gereksinimlere yanıt vermektedir. Eylem Odaklı Yaklaşım, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ile de hedef dilde ortak eylemlerin gerçekleştirilmesini öngörmektedir. Biz bu çalışmada bilgi ve iletişim teknolojilerinden de yararlanarak yabancı dilin sosyal bağlama dayalı öğrenme yollarını irdeleyeceğiz.

2. Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın amacı, 2000'li yıllardan sonra yabancı dil eğitiminde uygulanmaya başlayan Eylem Odaklı Yaklaşımına göre sosyal bağlama dayalı yabancı dil

öğrenimi/öğretiminin hangi yollarla, ne tür materyaller kullanarak ve nasıl etkin bir biçimde gerçekleştirilebileceği konusunu irdelemek olacaktır.

3. Çalışmanın Önemi

Bu çalışmada, hedef dilin özellikle sınıf dışı sosyal bağlama dayalı etkinlikler, görevler ve projeler aracılığı ile nasıl öğrenilebileceği/öğretilebileceğine yönelik yollar sunulmaktadır. Öte yandan, hedef dili sosyal bağlama dayalı olarak öğrenmek, dilin farklı kullanım şekillerini tanıma ve öğrenme olanağı da sunmaktadır. Zira sınıf ortamında eğitim amaçlı üretilmiş kaynaklardan öğrenilen standart dil ile toplumda kullanılan gerçek dil çeşitliliği arasında farklar bulunmaktadır. Yabancı dil eğitimi sosyal bağlama dayalı sürdürüldüğünde sosyo-kültürel farklılıkların dil kullanımına yansımaları da öğrenim sürecine dâhil edilebilmektedir.

4. Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi yöntemi, “araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 187). Bilimsel çalışmalarda gözlem ve görüşmeler dışında dokümana dayalı sürdürülen nitel araştırmalara sıkça başvurulduğu görülmektedir. Merriam (1998) yazılı, görsel veya görsel-işitsel materyallerden oluşan veri kaynaklarını doküman olarak adlandırmaktadır. Çalışmamızda alan yazına dayalı verilerin incelenmesi suretiyle yorumlama ve değerlendirmeler yapılarak yeni bir senteze varılması hedeflenmiştir.

5. Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerinde Sosyal Bağlam

Bu bölümde, yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan yöntemlerde sosyal bağlamın yeri ele alınmıştır.

5.1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi

Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi, metin-yazı diline ve yabancı dil eğitiminde ağırlığı dilbilgisi kurallarının öğretilmesine vermektedir. Güncel dil yerine, dinî ve edebî metinlerin dilinin öğretilmesi hedeflenmektedir. “Dilbilgisi çeviri yönteminde en önemli beceri, okuduğunu anlayabilmek, anadilden hedef dile veya hedef dilden anadile çeviri yapabilmektir. Materyal olarak kullanılan sadece hedef dilde yazılmış edebî, felsefî, tarihi veya bilimsel metinler ve sınıftaki yazı tahtasıdır. Güncel dil, söylem ve diyaloglar üzerinde çalışmaya değer bulunmaz ve bir ders materyali olarak kullanılmaz” (Paker, 2012: 161). Sonuç olarak, bu yöntem yabancı dil eğitiminde sosyal bağlamı göz ardı etmiştir.

5.2. Doğal Yaklaşım

Yabancı dilin, anadilinin edinildiği sürece benzer bir biçimde öğrenilebileceği düşüncesi benimsenmektedir. Doğal Yaklaşımında Demirel’e göre “klasik eserlerin diline karşılık yaşayan dilin, yazılı dile karşılık konuşma dilinin öğretilmesini amaç edinmiştir. (...) Yabancı dil onu anadili olarak konuşanlardan, onlarla doğrudan ilişki kurularak öğrenilebilir” (2012: 46-47). Dolayısıyla bu yöntem sözlü dilin öğrenimine önem verirken, yabancı dilin gerçek ortamlarda iletişim ve etkileşim yoluyla edinileceği anlayışını benimsemektedir.

5.3. Doğrudan Yöntem

Edebî dil yerine eğitim amaçlı üretilmiş diyaloglar aracılığı ile günlük dilin kullanılması söz konusudur. Sınıf içi etkinliklerde sözel dilin kullanımına ağırlık verilmektedir. Bu yöntemde yabancı dil eğitimi için bolca resimden yararlanılmıştır. Bunda “Comenius’un 1658’de yayınladığı *Orbis Pictus* adlı kitabında ilk kez yabancı dil öğretiminde resimden

yararlanma” (Hengirmen, t.y.: 17) anlayışının etkili olduğu söylenebilir. Ancak Doğrudan Yöntemde yabancı dilin sosyal bağlama dayalı öğretimi/öğrenimine yönelik etkinlik veya uygulamalar bulunmamaktadır.

5.4. İşitsel-Dilsel Yöntem

Doğrudan Yöntemde olduğu gibi diyaloglar ve yoğun yapı alıştırmaları aracılığı ile günlük dilin kullanımına ağırlık verilmektedir. Yabancı dilde becerilerin gelişmesinde öncelik dilin sesletim boyutunda, bir başka deyişle kulak dil alışkanlığının kazanılmasındadır. Bir önceki yöntemde olduğu gibi bu yöntemde de sosyal bağlama dayalı dil öğretimi/öğrenimi göz ardı edilmiştir.

5.5. İşitsel-Görsel Yöntem

Günlük kullanılan sözcüklerin öğretimine geniş yer verilmektedir. Sözlü dilde iletişim önemlidir denilebilir. İlk kez bu yöntemde yabancı dil belli bir duruma (situation) dayalı olarak öğretilmeye/öğrenilmeye başlanılmıştır. Etkinliklerde günlük dil ve belli bir bağlam çerçevesinde yapılandırılmış diyaloglar yer alır. Çünkü yöntemin amacı mümkün olduğu ölçüde dili kullanım ortamına uygun durumlar aracılığıyla öğretmektir. (Demircan, 2005: 201). Böylece öğrencinin gerçek yaşamda hedef dili kullanmaya gereksinim duyduğunda zorlanmayacağı düşünülmektedir. Ancak bu durumlar eğitim amaçlı hazırlanmış dokümanlar veya yapay olarak hazırlanmış ortamlar aracılığı ile oluşturulmakta, gerçek yaşama yönelik bir sosyal bağlam bulunmamaktadır.

5.6. İletişimsel Yaklaşım

Yabancı dil eğitiminde iletişim becerisini ön planda tutan bir yaklaşımdır. İletişimin gerçekleşmesi en az iki kişi arasında olduğu için dolayısı ile sosyal bağlamı da hesaba katmaktadır. “Belli toplumsal durumlarda dil kullanımı ve öteki iletişimsel boyutların içerdiği her şey “iletişimsel edinç” te yer alır” (Demircan, 2005: 90). İletişimsel Yaklaşımına göre asıl hedef olan iletişim becerisinin gelişmesi için, sosyal bağlam bir araçtır. “Sürekli değişen bir süreç olarak dil edinimi çocuğun çevresiyle ilgili hem dilsel hem de dilsel olmayan deneyimlerini yansıtır; bilişsel gelişimini ortaya koyar. Dar anlamda dilsel olan bu (sesletim, biçimleme, sözdizim) gelişmesi yanında onun toplumsal çevresinde etkileşim yoluyla iletişim becerilerinin (linguistic/communicative competence) edinimini de içerir” (Demircan, 2005: 65). Bu çerçevede, toplumsal etkileşim etkinlikleri ile iletişim etkinlikleri birbirine bağlı bir sarmal olarak değerlendirilmektedir. Littlewood (1981) iletişim etkinliklerine yönelik alıştırmaları iki gruba ayırmaktadır: 1) işlevsel iletişim etkinlikleri (bir resim, kişi, yer konusunda bilgi verme), 2) toplumsal etkileşim etkinlikleri (karşılıklı konuşma, başkalarıyla görüşme, tartışma, vs.). (Demircan, 2005: 260).

Bertocchini ve Costanzo (2008: 71), iletişim becerisinin farklı bileşenleri arasında dilsel yetkinlik, pragmatik söylemsel yetkinlik, göndergesel yetkinlik ve stratejik yetkinlik yanında sosyo-kültürel yetkinliği de sıralamaktadır. Bu bağlamda sosyo-kültürel yetkinlik: bireyler ve kurumlar arasındaki ilişkileri yönlendiren sosyal ve etkileşimsel normların tanınması ve içselleştirilmesini kapsar. İletişim becerisinin gelişimi, dilin toplumsal kullanım yetisiyle doğrudan ilintilidir.

Grup çalışmaları, rol oyunları yöntemin iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik önemli sınıf içi etkinlikleri arasında yer alırken, bilgi ve iletişim teknolojilerinden de yararlanılarak erişilen gerçek araç ve materyallerin kullanılması da bu hedefe ulaşılmasına önemli katkı sağlamaktadır.

6. Eylem Odaklı Yaklaşımın Sosyal Bağlamda Eylemsel Boyut

2000'li yıllara doğru yabancı dil eğitiminde iletişimsel boyuttan sosyal etkileşim ve eylem boyutuna doğru bir yöneliş başlamıştır. Her ne kadar daha önceki bazı yöntemler, örneğin İletişimsel Yaklaşım, yabancı dil öğreniminde belli ölçüde sosyal boyuta yer verseler de yabancı dil eğitime yönelik geliştirilen en son yöntem olan Eylem Odaklı Yaklaşımın sosyal eyleme daha yabancı dil öğrenimine geniş ölçüde yer verilmektedir. Dil öğreneni sosyal aktör olarak gören, yabancı dil eğitiminde ortak eylem ve etkileşim boyutunu ön plana çıkartan Eylem Odaklı Yaklaşımın oluşmasında Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki sınırların kalkması ve birliğe üye ülke vatandaşlarının diğer ülkelere rahatça öğrenim görmeye, çalışmaya veya iş kurmaya gidebilmesi önemli etken olmuştur.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninin benimsediği “yaklaşım, bir dili kullanan ve öğrenenleri öncelikle “sosyal aktörler” olarak yani, çeşitli durumlarda, belirli bir çevrede ve özel bir hareket sahasında yerine getirmeleri gereken (sadece dille belirsiz da olmayan) görevleri bulunan toplum üyeleri olarak gördüğü için, genel anlamda eylem odaklı yaklaşımdır diyebiliriz. Söz konusu eylemler, dil etkinlikleri içerisinde yer alırken dil etkinlikleri de daha geniş bir sosyal bağlamın parçasıdır” (AOBM, 2001: 6).

21. yüzyılda yabancı dil gereksinimine cevap verebilecek yabancı dil öğretim hedefleri ortak eylem üzerine odaklanmak durumundadır. Yabancı dil öğreniminin günlük yaşamda farklı sosyal bağlamlar çerçevesinde gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Gerçekleştirilmesi beklenen görev ve eylemlerde sosyal boyut ağırlıklıdır. Çünkü Eylem Odaklı Yaklaşımın öne çıkardığı kavram “sosyal eylem”dir.

Yeni bir eylemsel bakış açısı: “ortak eylem/ortak kültür”, “sosyal eylem”, “eylemsel perspektif”, “eylemsel yaklaşım”, “eylemsel pedagoji”, “eylemsel yöntem” gibi farklı adlar altında anılmaktadır (Puren, 2002: 56). Bu kavramlar, yabancı dil öğretimi/öğrenimi konusunda sosyal, kültürel ve eylemsel boyutu ön plana çıkartan yeni bir bakış açısını ortaya koymaktadır. Bu yaklaşıma göre dil öğrenenler, hedef dili konuşan topluma her yönüyle uyum sağlayabilecek (entegre olabilecek) veya her tür etkileşime geçebilecek dil kullanıcıları olarak değerlendirilmektedir. Dil, kişi ile toplum arasında önemli bir ortak eylem aracıdır. Yabancı dil öğretimi/öğreniminde uygulamalar ağırlıklı olarak “ortak görev çerçevesinde gerçekleşmek” (Vion, 1992: 125) durumundadır.

Eylem Odaklı Yaklaşımın temel prensibi, hedef dilde birlikte hareket edebilmektir. Yeni yöntemde hedef dil aracılığıyla “kişiler arası eylem” den “ortak eyleme” doğru bir değişim ve yöneliş söz konusudur. Ortak eylem, hedef dilde etkileşimden öte işbirliği içerisinde çok farklı etkinlik ve görevlerin gerçekleştirilmesini kapsamaktadır. “Ortak eylem” başkalarıyla birlikte hareket edebilmeye, karşılıklı etkileşim içerisinde ortaklaşa sosyal bir eylemi gerçekleştirmeye denilir. “Etkileşim” boyutunda daha çok iletişim ve bilgi yoluyla başkaları üzerinde etki yaratmak asıl hedef iken, “ortak eylem” boyutunda iletişim ve etkileşimin ötesinde hedef başkalarıyla birlikte hareket etmek, her işi birlikte yapabilmektir. Eylem Odaklı Yaklaşımın iletişimsel yaklaşımındaki gibi amaç değil, birlikte hareket edebilmek için bir araçtır. İletişim, insanlar arasında basit bir ilişki kurmayı kapsarken, ortak eylem, hedef dilde gerçek yaşamda işbirliğine dayalı bir işi gerçekleştirebilmeyi öngörür. (Bange, 1992: 2; Perrichon, 2008: 73-75). Eylem hem bireysel hem de işbirliği boyutu içerir: Örneğin sınıfta ya da gerçek yaşamda toplumda başkaları ile harekete geçildiğinde veya bir eylem gerçekleştirildiğinde hareket ya da eylemimiz kendimiz açısından bireysel boyuta sahip iken, eylemin genel paydaşları ve sonucu dikkate alındığında işbirliğine dayalı bir boyut içermektedir.

Eylem Odaklı Yaklaşımın kuramsal temelleri, D.Davidson'un eylem felsefesi, E.Durkheim'in sosyolojisi, K.Lewin'in sosyal psikoloji ve grup çalışmaları ile A.Schütz'ün fenomenolojik yapılandırmacılığında aranabilir. Öte yandan J.Habermas, *Théorie de l'Agir Communicationnel* (1987: 100-102) adlı eserinde, bir yandan eylem ve etkinlik arasındaki farka dikkat çekerken, diğer yandan da eylem ve iletişim arasındaki farkı değerlendirmektedir. Habermas'ın görüşlerinin Ortak Eylem Odaklı Perspektifin doğmasında etkili olduğu söylenebilir. (Perrichon, 2008: 40-41).

Yabancı dil eğitimindeki becerilerin yanına adeta bir de eylemsel beceri eklenmiştir denilebilir. Öğrenenler hedef dili, sadece okul ortamında değil gerçek ortamda sosyal boyutta eyleme yönelik olarak da öğrenim sürecinde kullanmaktadırlar. Eylem Odaklı Yaklaşımında sınıfta dili öğrenme ile toplumda dili kullanma arasında bağıntı kurulabilen stratejiler izlemek uygun görülmektedir. Asıl hedef dilin toplumda kullanımına yönelik strateji ve görevler geliştirmektir.

Puren (2004: 12)'e göre, öğrenenin dili öğrenmek amacıyla öğrenim sürecinde gerçekleştirdiği bir iş "görev", dil kullanıcısı olarak toplumda gerçekleştirdiği bir iş "eylem" olarak adlandırılabilir. Eylem Odaklı Yaklaşımında görev, sadece öğrenenin sosyal çevresinde gerçekleştiği için sosyal değil, aynı zamanda toplumda başkalarıyla iletişim ve etkileşim içerisinde gerçekleştiği için de sosyaldır. (Perrichon, 2008: 7). Görev, öğrenim amaçlı iken, eylem kullanım ve sosyal amaçlıdır. Dolayısıyla okulla ilgili olan ödevler "görev", gerçek yaşama dönük ödevler ise, "sosyal eylem" olarak değerlendirilmektedir. İletişimsel Yaklaşımında sınıf içi görevler ön planda iken, Eylem Odaklı Yaklaşımında daha çok gerçek yaşamda doğrudan veya internet üzerinden gerçekleştirilmesi istenen eylemler ön plandadır. İletişimsel yaklaşımdaki "iletişimsel görev"in yerini, Eylem Odaklı Yaklaşımında "eylemsel görev" almıştır. Eylem Odaklı Yaklaşımında "görev" gerçek yaşamla bağıntılı sosyal bir uygulamayı içermek durumundadır. Burada öğrenme etkinliği ile kullanma etkinliği arasında bir bağ söz konusudur.

Eylem Odaklı Yaklaşımında iletişim, eylemi gerçekleştirmede birlikte hareket edebilme aracı olarak görülmektedir. Buradan hareketle yeni yöntemde, etkinliklerin iletişimsel değil eylemsel işlevinden söz edilmektedir (Perrichon, 2008: 236). Örneğin bir giyim mağazasına alışveriş için gidip farklı ürünleri stil, kalite, fiyat gibi özellikleri açısından karşılaştırmak, üzerine deneyip beğendiğini almak, indirim yaptırmak gibi etkinlikler hedef dilde sadece iletişim becerisi ile değil, dilin sosyal ortamda eylemsel-işlevsel kullanımını ile açıklanabilir.

Öğrenenlerden sosyal ortak eylemleri de içeren projeler gerçekleştirmeleri istenebilmektedir. Bu proje tabanlı dil öğretimi anlayışının, eylem odaklı yaklaşıma uyarlanması olarak değerlendirilebilir. Proje ve görevler, hedeflerle ilintili olmak, her düzeye uygulanabilir olmak, dilin kullanımını ve sosyal eylemsel boyutu içermek zorundadır. Öğrenenleri farklı yabancı dillerde her tür ortak eylemi gerçekleştirebilen, farklı toplumsal bağlamlarda hedef dili kullanabilen bireyler olarak yetiştirmek hedeflenmektedir.

Günümüz yabancı dil öğretimi/öğreniminde "sosyal ben" ön plandadır. Eylem Odaklı Yaklaşımında öğrenen bir yandan bağımsız (otonom) bir birey iken, diğer yandan aynı zamanda sosyal aktör olarak işbirliğine dayalı eylemi gerçekleştirecek grup veya topluluğun bir üyesidir. Söz konusu yöntemde rol oyunlarıyla hedef dilde kendisini ifade etmekten, sosyal birey olarak kendini göstermeye doğru bir değişim söz konusudur. Karşılıklı etkileşimin dil kullanımındaki yeri ve şekli konusunda Schütz (1998: 100) şu yorumu yapar: "benim sosyal eylemim sadece bir başkasının fiziki varlığına yönelmiyor,

aynı zamanda kendi eyleminin başkasında yansımaları da görme olanağı sunmaktadır.” Dolayısıyla dil öğrenenin kendi sosyal eylemi dil kullanımında belirleyici olur. Çünkü sosyal eylem karşılıklı etkileşim üzerine şekillenmektedir. Ortak dil kriterleri çerçeve programında konuşma becerisi bu sebepten monolog ve karşılıklı konuşma olarak iki kısımda ele alınmaktadır. Buna göre aşağıda da belirtildiği üzere ders kitaplarında ve ders işleyişte yeni yönetime göre konuşma farklı boyutları ile ele alınmaya başlanmıştır. (Avrupa Ortak Başvuru Metni, 2001: 26-27).

Öğrenen, belirlenen hedefe ulaşmak için kendi öğrenim sürecini kendi bilişsel düzeyi ve öğrenme kapasitesine göre düzenleyebilir (Gombert, 1990: 15). Öz öğrenmede öğrenim sadece dersle sınırlı kalmayıp yaşamın her anında ve her yerde gerçekleştirebilecek bir durum olarak değerlendirilmektedir. Örneğin; öğrenenin hedef dilde bir telefon görüşmesi gerçekleştirmesi, akşam evde hedef dilde arkadaşlarıyla bir oyun oynaması gibidir.

İletişimsel Yaklaşımında öğrenenler arasında basit etkileşim ve rol oyunları ile yapay biçimde sosyal bağlam oluşturulması söz konusu iken, Eylem Odaklı Yaklaşımında daha gerçeğe yakın veya gerçek ortamda ortak eylemlerin gerçekleştirilmesi beklenmektedir. (Puren, 2002: 62). Bu yöntemin uygulamasında multimedya aracılığıyla başkaları ile iletişim ve etkileşim önemli bir yer tutmaktadır.

Eylem Odaklı Yaklaşımına göre hazırlanan yöntem kitaplarının başlıca özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

1. Sınıf içi ve sınıf dışı görevler birlikte yer almakta,
2. Proje çalışmalarına önem verilmekte,
3. Grup etkinlikleri ön planda tutulmakta,
4. Otantik materyaller ağırlıklı olarak kullanılmakta,
5. İletişimin yanında etkileşime de yer verilmekte,
6. İşbirliği içerisinde ortak eylemlere dayalı dil öğrenimi hedeflenmektedir.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde (AOBM, 2001: 86-101) yabancı dil eğitimine yönelik sözcük bilgisi, dilbilgisi, sesbilgisi gibi dilsel yetenekler yanında, dil kullanımının sosyal boyutu ile ilgili bilgi ve becerileri içeren sosyo-dilbilgisel yeteneklerin de kazanılması öngörülmektedir. Bu bağlamda; a) sosyal ilişkilerde dilsel belirleyicileri doğru ve etkin kullanabilme, b) dili nezaket kurallarına uygun kullanma, c) popüler kültüre yönelik olarak öğrenilen hedef dilin halk bilgeliği ifadelerini anlayabilme ve kullanabilme (atasözleri, deyimler, ünlü sözler), d) resmi, gayri resmi ve samimi söylem biçimlerini ayırt edip uygun kullanabilme, e) hedef dilin lehçe ve ağız farklılıklarını sosyodilsel yetenek çerçevesinde sosyal sınıf ve bölgesel farklılıklara göre hedef dildeki kullanım değişikliklerinin farkına varma,) sözel dilin yanında beden dilini de anlayabilmedir.

Ortak eylemin gerçekleşebilmesi bilişsel bir süreç gerektirmektedir. Bu bağlamda yabancı dil öğretimi/öğreniminde öğrenenlerden şu kazanımları edinmeleri beklenmektedir (Perrichon, 2008: 76):

1. Diğer insanlar ile ilişkiler geliştirebilmek,
2. Başkalarıyla birlikte hareket edebilmek,
3. Bir grup veya topluluğun bir parçası olabilmek,
4. Sosyal ilişkilerini zenginleştirmek,

5. Kendisini çevreleyen dünyanın ve çevresi ile olan etkileşiminin bilincinde olmaktır.

Geleneksel yöntemler yabancı dil sınıfını dilin öğretildiği yerler olarak kabul ederken, Eylem Odaklı Yaklaşım yabancı dil sınıflarını hedef dilin kullanıldığı yerler olarak değerlendirmektedir ve dilin kullanımı kurallar çerçevesinden çok bağlamsal çerçeveye dayanmaktadır.

7. Sosyal ya da Sosyo-Duyuşsal Stratejilerin Sosyal Eylemlerde İşe Koşulması

Stratejiyi Tardif (1992: 23), “belirlenen hedefe etkili bir biçimde ulaşmanın yollarını arama ve bu amaca ulaşmak için yapılması uygun bulunan işlemler bütünü” olarak tanımlamaktadır. Strateji, bilgi ve becerilerin kazanılması sürecinde öğrenim araçlarının seçimi ve işlenmesi sürecinde öğrenim eylemlerinin yapılanmasını belirler. Burada eğitimde birey odaklı üç tür stratejiden söz edilmektedir: Bunlar: bilişsel stratejiler, üstbilişsel stratejiler, sosyo-duyuşsal stratejilerdir.

Bu sınıflamanın dışında yabancı dil eğitiminde okulda ya da sınıfta öğrenmeyle ilgili oluşturulan stratejilere öğrenim stratejileri, okul dışında toplumda hedef dilin edinim ve öğrenimine yönelik planlanan stratejilere de sosyal stratejiler adı verilmektedir. Son zamanlarda yabancı dil eğitiminde öğrenim stratejilerinden sosyal stratejilere doğru bir yönelim ve hedef dili gerçek toplumda eyleme dayalı görevler yoluyla öğrenme söz konusudur. Sosyal aktör olarak tanımlanan yabancı dil öğrenen tarafından kullanılan stratejiler, dil sınıfına adapte edilmek ve kullanılmak için belli düzenlemelere maruz bırakılmak durumundadır. Bu düzenlemelerden sonra sosyal stratejiler öğrenim stratejilerine dönüşürler. Dil sınıfında kullanılan öğrenim stratejileri de toplumda kullanılmak üzere belli değişime maruz kalarak sosyal stratejilere dönüşürler. (Perrichon, 2008: 4-5). Yabancı dil eğitiminde öğrenim stratejileri ve sosyal stratejiler bütünleşmek durumundadır.

Eylem Odaklı Yaklaşımında ifade edilen “ortak eylem”, “sosyal eylem”, “ortak görev”, “iletişimsel görev” gibi etkinliklerin gerçekleşebilmesi sosyal ya da sosyo-duyuşsal stratejileri izlemekle ilintilidir.

Sosyo-duyuşsal stratejiler toplum etkili stratejilerdir. Öğrenimi ve öğrenime eşlik eden duygusal boyutu etkili kılmak amacıyla yabancı dil öğrenirken, hedef dili ana dili olarak konuşanlar ya da arkadaşlarıyla hedef dili kullanmaya yönelik gerçekleştirdiği etkileşim, iletişim ve eylemleri içermektedir. Bu bağlamda öğrenenin hedef dili öğrenmek amacıyla işbirliğine dayalı sergilediği her davranış, onun sosyo-duygusal stratejileri içerisinde yer almaktadır. (Günday, 2015: 58). Daha açık ifade etmek gerekirse, hedef dilde iletişim için sunulan fırsatları yakalama, başkaları ile etkileşime geçebilme, bir görevi yerine getirmek için başkaları ile işbirliği içerisinde hareket edebilme, başka kültürlere açık olma, hedef dilde simülasyonlar, senaryolar ve grup tartışmaları gibi sınıf içi etkinlikleri gerçek yaşamda kullanıma dönüştürebilme çalışmaları sosyal veya sosyo-duyuşsal stratejileri oluşturmaktadır. Dili gerçek sosyo-kültürel ortamlarda başkalarıyla etkileşim içerisinde kullanmaya dönük stratejilere eylemsel stratejiler de denilebilir.

Sosyal stratejilerin en önemli yanı hedef dili gerçek bağlam içerisinde öğrenmeye dayanmasıdır. Bu kapsamda iletişim, etkileşim ve eylemin ötesinde, dil öğelerini bağlamsallaştırma, dil becerilerini bütünleştirme, toplum dilbilim açısından dil farkındalıklarını tanıma, sözel dilin yanında beden dilini anlama gibi olanaklar da söz konusudur. Öğrenim sürecinde öğrenenler tarafından sosyal stratejilerin izlenmesini

öngören eyleme yönelik görevlerin verilmesi, onların hedef dili öğrenme başarısını ve kullanma kapasitesini artırmaktadır.

8. Eylem Odaklı Yaklaşımında Sosyal Bağlam Açısından Öne Çıkan Yanlar

Eylem Odaklı Yaklaşımında sosyal bağlamla ilgili öne çıkan kavramlar, iletişim, etkileşim, işbirliği, ortak eylem şeklinde özetlenebilir. Rosen (2009: 8-9)'e göre, Eylem Odaklı Yaklaşımında öne çıkan sosyal yönler aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

1. Her yerde sosyal bir aktör olarak Avrupa ve dünya vatandaşları ile gerçek iletişim kurmaya duyarlı kılma,
2. Yabancı dilde iletişim kurmayı öğrenirken çok dilli ve çok kültürlü eğitim hedefine duyarlı olma,
3. Öğrenilen hedef dilde başkalarıyla birlikte hareket edebilme ve ortak eylemler gerçekleştirebilme,
4. Görev odaklı eğitim anlayışı çerçevesinde gerçek yaşamda iletişim görevleri gerçekleştirebilme,
5. Gerçek iletişim kurarak iletişim becerisini geliştirebilme,
6. Başkaları ile etkileşim içerisinde olabilme,
7. İşbirlikçi eğitim olanağı sağlayan multimedya araç ve materyallerinden yararlanma,
8. Öğrenci merkezli eğitim anlayışı kapsamında öğrenciyi nesne ve yöntemin alıcısı olarak değil, öğrenimin öznesi ve aktörü olarak değerlendirme,
9. İletişimin sosyo-kültürel ve yarırcı boyutunu ön planda tutma,
10. Öğrenen aktif ve dayanışma içerisinde hareket eden birisi olarak düşünüldüğü için grup ve kolektif boyut üzerine odaklanma,
11. Öğrenmeyi tek başına değil, başkaları ile etkileşim içerisinde gerçekleşen yaratıcı bir süreç olarak algılama,
12. Öğrenimin sosyo-bilişsel kuramlarından hareketle otonom birey yaratma formasyonu sağlama,
13. Grup içerisinde sorumluluk alınmasında sosyal eyleme önem vermedir.

9. Sosyal Bağlama Dayalı Öğrenmede Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yeri

Toplumsal ve teknolojik gelişmeler insan yaşamını derinden etkilemektedir. Bu teknolojilerin kullanılmaya başlaması ve yaygınlaşması, bireylerin iletişim kurma, bir eyleme katılma, öğrenme ve öğretme şekillerini de büyük ölçüde değiştirmeye başlamıştır. Teknoloji ve öğrenim arasındaki bu ilişki bir yandan öğrenenleri öğretim/öğrenim sürecinin merkezine koyarken diğer yandan da sosyal etkileşimi öğrenim deneyimlerinde üst sıralara taşımaktadır (Özmen ve Balçıkanlı,2012: 230-232). İnsanlar yaşamlarının önemli bir kısmını diğer insanlarla doğrudan veya teknolojik araçları kullanarak iletişim içerisinde geçirmektedir. Artık insan sadece okul ya da seyahatleri sayesinde hedef dilde sosyal bir eylemi gerçekleştiriyor, evinde sosyal medya üzerinden de farklı sosyal eylemleri ya da görevleri gerçekleştirebilmektedir. (Demougin, 2008).

Eylem Odaklı Yaklaşımına göre, öğretim ve öğrenim ortamları artık sadece sınıf ile sınırlı kalmayıp, yüz yüze veya multimedya araçları ile uzaktan etkileşim yoluyla her türlü sosyal ortam, öğretim ve öğrenim etkinlikleri için mekân konumundadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve özellikle internet erişim ağının yaygınlaşması artık hedef dilin konuşulduğu ülkelere gitmeden de hedef dili anadili olarak konuşan insanlarla doğrudan iletişime ve etkileşime girme olanağı sunmaktadır. İnternet üzerinden gerçekleştirilen etkinlik, görev veya eylemlerin çoğu sosyal bağlama dayalı olabilmektedir. İnternet aracılığı ile sanal ortamda sosyal bağlamda öğrenme gerçekleşmiş olur. Eylem Odaklı Yaklaşımında öngörülen görev ve eylemler multimedya araçları sayesinde gerçek yaşamla bağıntılı bir biçimde sürdürülebilmektedir.

Söz konusu araçlar sayesinde gerçek sosyal bağlama ulaşma ve hedef dili iletişim ve etkileşim içerisinde öğrenme olanağı bulunmaktadır. Bir başka açıdan değerlendirilecek olursa multimedya araçları ve internet, dilin gerçek yaşama dönük kullanımını sunmaktadır. İnternette uzaktan eğitim yoluyla sürdürülen yabancı dil dersleri tüm dil becerilerini sosyal bağlamda geliştirmeye ve çeşitli görevleri gerçekleştirmeye yönelik olabilir.

Özellikle işlevsel yönü güçlü olan eğitim senaryoları da görev bağlamında multimedya araçları üzerinden sosyal ve kolektif eylem çerçevesinde konuşma ve yazma becerilerine dönük olarak geliştirilebilir.

10. Sosyal Bağlama Dayalı Görev ve Eylemler Aracılığı İle Yabancı Dil Becerisini Değerlendirme

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde dil düzeylerine yönelik becerilerinin ölçülmesinde 5 beceriden söz edilirken, konuşma becerisi 2' ye ayrılmakta ve bunlardan bir tanesi karşılıklı etkileşim içerisinde konuşma şeklinde olmaktadır. DELF/DALF sınavlarında her öğrenim düzeyinde iletişim, etkileşim ve eylemin bir arada kullanılması istenmektedir. Örneğin; öğrenen bir müşteri, jüri satıcı konumundadır. Öğrenenden kendisine verilen alışveriş görevini belirtilen formatta gerçekleştirmesi istenir. Aday, jüri üyesi ile bir diyalog geliştirir ve etkileşime girer. Eylemsel yaklaşım, iletişimin ortak eyleme dökülmesi olarak değerlendirilmektedir. Dil üzerine bilgiyi ölçmek yerine, bilginin eylemde kullanılarak beceriye dönüştürülmesi ve diğer becerilerle birlikte dilin sosyal bağlamda güncel kullanım boyutunu değerlendirme de dikkate alınmaktadır. Bir başka deyişle, bireyin bilgilerini harekete geçirip eylemsel boyutta kullanabilmesi önemlidir. Öğrencilerin pasif durumda kaldıkları tek düze bir sınav yerine, aktif olarak etkileşim ve iletişim içerisinde oldukları bir sınavdır. Öğrenenlerin iletişimlerinin eylemsel boyutu dikkate alındığı bir sınav söz konusudur. Adaylara gerçek bir iletişim olanağı sunulmaktadır. Öğrenenlerin hedef dilde sosyal ortamda gerçekleştirecekleri bir görev veya senaryodan hareketle eylemsel becerileri değerlendirilmektedir. Eylem Odaklı Yaklaşım, özne konumunda olan öğreneni bir görevi gerçekleştirmeye çalışan kişi olarak değil, görevlerin gerçekleştirilmesinde rol alan sosyal aktör olarak değerlendirmektedir. (Vial, 2001: 40; AOBM, 2001; Perrichon, 2008: 253). Bu da yeni yaklaşımın yabancı dil öğretimi/öğreniminde değerlendirme aşamasında da sosyal boyuta verdiği önemle ilintilidir.

Sınıf ortamında veya ders dışında öğrenenlerden anında gerçek bir sosyal görevi gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu sınavların dışında öğretme/öğrenme sürecinde öğretmenler, öğrenenlerin gerçek veya sanal ortamlarda gerçekleştirdikleri sosyal görevler üzerinden de performanslarını değerlendirebilmektedir. Görev yoluyla öğrenme anlayışı, senaryo kullanımını, eylemsel becerinin değerlendirilmesinde ayrıcalıklı bir görev olarak

benimsemektedir. Senaryo çerçevesinde, öğrenenin verilen bağlamda istenen görevi ortak yönetim anlayışı içerisinde gerçekleştirip gerçekleştirmediğinin değerlendirilmesi söz konusudur. Değerlendirme aşamasında öğrencilerin zorunlu bilgileri öğrenip öğrenmedikleri, kendilerine verilen görevi yerine getirip getiremedikleri değerlendirilebilir.

Öğrenenler de özellikle internet aracılığıyla öğretime yönelik çeşitli sitelerdeki etkinlikler üzerinden veya bireysel olarak keşfettiği forum ve sosyal ağlar üzerinden gerçekleştirdikleri sosyal bağlama dayalı iletişim ve eylemleri aracılığı ile öz değerlendirme kullanarak sosyo-eylemsel görevleri gerçekleştirip gerçekleştirmediğini gözlemleyebilir. Özellikle ortak eyleme dönük gerçekleştirilen sosyal görevler ile öğrenci sadece kendi bilgi ve becerisini değil aynı zamanda başkalarına oranla kendi performansını da, bir başka deyişle başkaları ile etkileşime geçebilme performansını değerlendirme olanağı bulur. Örneğin birisiyle sosyal medya aracılığı veya e-posta ile yazışma sonucu edindiği başarı düzeyi veya durumu.

Avrupa komisyonu, yabancı dil eğitiminde değerlendirme boyutu üzerine DIALANG Dil Değerlendirme Sistemi ölçeğini geliştirmiştir. (Dialang,2018) ve bu proje multimedya araçları üzerinden internette çeşitli dil becerilerine yönelik farklı düzeylerde öz değerlendirme ölçeği olanağı da sunmaktadır.

Eylem Odaklı Yaklaşım hedef dille ilgili bilginin değil, dili kullanım yeterliliğinin değerlendirmesini öngörür. Öğrenenlerin öğrendikleri bilgileri sosyal ortamda davranışa dönüştürüp dönüştürmedikleri belirlenip değerlendirilebilir.

Değerlendirme ölçütleri arasında etkileşim stratejileri çerçevesinde iletişim becerisinin değerlendirilmesi açısından dilsel doğruluk kadar toplum dilbilimsel (sociolinguistic competence) yeterlilik de önemlidir.

Sonuç

Eylem Odaklı Yaklaşım yabancı dil eğitimini toplumsal bağlama dayandırma anlayışını benimsemektedir. Yaklaşımın yabancı dil eğitimine getirdiği en önemli yeniliklerden birisi sadece sınıfı değil, aynı zamanda toplumu da dil öğrenme ortamı olarak değerlendirmesidir. Özellikle bilgi ve iletişim teknolojileri araçlarının sağladığı olanakların da işe koşulmasıyla zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın, tüm dil düzeylerine yönelik olarak hedef dilin otantik ortamlarda etkin bir biçimde öğrenilebileceği öngörüsünde bulunmaktadır. Çünkü dili öğrenme eylemi ile toplumdaki kullanım eylemi arasında bağlantı kurulmaktadır.

İncelediğimiz yaklaşım yabancı dil eğitiminde görevler ve eylemlerin, yararlılık ve gerçek sosyal yaşamda kullanılabilirlik durumları dikkate alınarak sürdürülmesi üzerine odaklandığı görülmüştür. Zira, dil, iletişim ve etkileşimin ötesinde ortak eyleme yönelik bir işbirliği yapma aracı olarak düşünülmektedir.

Sonuç olarak, geleneksel yöntemler genelde dilin kendisi üzerine, İletişimsel Yaklaşım dilin iletişimsel işlevi üzerine odaklanırken, Eylem Odaklı Yaklaşım dilin sosyal yaşamda eyleme yönelik kullanım boyutu üzerine yoğunlaşmaktadır.

Öneriler

1. Yabancı dil öğretmenleri yabancı dil eğitiminde yeni yaklaşımlar konusunda belli aralıklar ile hizmet içi eğitime alınmalıdır.

2. Öğretmenler, yabancı dil eğitiminin sınıf dışında özellikle internet üzerinden gerçek ortamlarda da sürdürülmesi hususunda öğrencilerine danışmanlık yapmalıdırlar.
3. Gerek sınıf gerekse sınıf dışı öğrenme çerçevesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin yabancı dil eğitim süreçlerinde yoğun bir biçimde kullanılması teşvik edilmelidir. Çünkü bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ile hedef dilde birçok sosyal eylemlerin gerçekleştirilmesi mümkündür.
4. Yabancı dil eğitimi, çağın gelişmeleri doğrultusunda öğrenenlerin hedef dili bireysel ve toplumsal yaşamın her alanında kullanabilmelerine yönelik olarak sürdürülmelidir.
5. Yabancı dil öğrenim sürecinde öğrenenlere hedef dilin sosyal bağlamda kullanımını içeren ve özellikle konuşma ve yazma becerilerini geliştiren görevler verilmelidir.
6. Öğrenme tek başına değil, başkaları ile etkileşim içerisinde gerçekleşen yaratıcı bir süreç olarak algılanmalıdır. Öğrenen aktif ve işbirliği içerisinde hareket eden sosyal bir aktör olarak düşünülmelidir.
7. Kuramsal bilgilerin uygulamadaki sonuçlarını görmek için deneysel araştırmalar yapılmalıdır.

Kaynakça

- Bange, P. (1992). *Analyse conversationnelle et théorie de l'action*, Paris: LAL, CREDIF, Hatier/Didier.
- Bertocchini, P. et Costanzo, E. (2008). *Manuel de formation pratique*, Paris: CLE.
- Bourguignon, C., Delahaye, Ph. et Puren, Ch. (2007). *Perspective actionnelle, l'exemple du diplôme de compétence en langue*, Le Havre: Editions Delbopur.
- Catroux, M. (2006). Perspective co-actionnelle et TICE. *Communication donnée dans le cadre des Journées d'Etude de l'EA 2025*, IUT Bordeaux I, 2-3 février 2006.
- Demircan, Ö. (2005). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*, İstanbul: D&R Yayınları.
- Demirel, Ö. (2012). *Yabancı Dil Öğretimi*, Ankara: Pegem.
- Demougin, F. (2008). Approche culturelle de l'enseignement du français, *Tréma*, 30, 2008
- Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*, 2001. Strasbourg: Didier.
- Gombert, J.-L. (1990). *Le développement métalinguistique*, Paris: PUF.
- Günday, R. (2015). *Yabancı dil öğretiminde yaklaşımlar, yöntemler, teknikler ve multimedya araç ve materyalleri*, Ankara: Favori Yayınları.
- Habermas, J. (1987). *Théorie de l'agir communicationnel*, Tome 2, Paris: Fayard.
- Hengirmen, M. (T.Y.). *Yabancı dil öğretim yöntemleri ve tömer yöntemi*. Ankara: Engin.
- Le Boterf, G. (2006). *Construire les compétences individuelles et collectives*, Paris: Ed.Organisation.
- Merriam: B. (1998). *Qualitative Research and Case Study Applications in Education*, San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

- Nissen, E. (2003). Apprendre une langue en ligne dans une perspective actionnelle, effet de l'interaction sociale, Thèse dirigée par Michèle KIRCH, Université de Strasbourg I.
- Özmen, K.S. ve Balçıkanlı, C. (2012). Yabancı dil eğitiminde Web tabanlı ölçme ve değerlendirme. A.Sarıçoban ve Z.M.Tavil (Ed.) *Yabancı dil Öğretiminde Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde, Ankara: Anı Yayıncılık, 229-251.
- Paker, T. (2012). Yabancı dil öğretiminde yöntem ve yaklaşımlar, *Yabancı dil Öğretiminde Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*, Ankara, Anı, 159-184.
- Perrichon, E. (2008). Agir d'usage et agir d'apprentissage en didactique des langues-cultures étrangères, enjeux conceptuels, évolution historique et construction d'une nouvelle perspective actionnelle. Université Jean Monnet de Saint Etienne, Thèse De Doctorat.
- Puren, C. (2002). Perspectives actionnelles et perspectives culturelles en didactique des langues: vers une perspective co-actionnelle-co-culturelle», *Les Langues modernes* n° 3/2002, 55-71.
- Puren, C. (2004). De l'approche par les tâches à la perspective co-actionnelle, *Les Cahiers de l'APLIUT*, vol. 23 (1), 10-26.
- Riquois, E. (2010). Evolutions méthodologiques des manuels et matériels didactiques complémentaires en FLE, *Education - Formation*, e-292, 129-142.
- Rosen, E. (2009). Perspective actionnelle et approche par les tâches en classe de langue. *Le français dans le monde*, Janvier 2009
- Schütz, A. (1987). *Le chercheur et le quotidien*, Paris: Méridiens Klincksieck, traduit par A. Nohhis-Gillieron.
- Tagliante, C. (2005). *L'Evaluation*, Paris: CLE International.
- Tardif, J. (1992). *Pour un enseignement stratégique: l'apport de la psychologie cognitive*, Montréal: Les Editions Logiques.
- Vion, R. (1992). *La communication verbale*, Paris: Hachette.
- Vial, M. (2001). *Se former pour évaluer. Se donner une problématique et élaborer des concepts*, Bruxelles: De Boeck.
- Yaguello, M. (2003). *Le grand livre de la langue française*, Paris: Seuil.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 5. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zarate, G. (1993). *Représentations de l'étranger et didactique des langues*, Paris: Didier.
- <http://www.dialang.ogr>, Erişim Tarihi: 21.10.2018.